דרך ה' — בבורא יתברך

מציאות ה': כל איש מישראל צריך שיאמין וידע שיש שם מצוי ראשון קדמון ונצחי והוא שהמציא וממציא כל מה שנמצא במציאות והוא האלוה ב"ה:

שלימותו: עוד צריך שידע שהמצוי הזה ית"ש אין אמתת מציאותו מושגת לזולתו כלל ורק זה נודע בו שהוא מצוי שלם בכל מיני שלימות ולא נמצא בו חסרון כלל (ואולם דברים אלה ידענום בקבלה מן האבות ומן הנביאים והשיגום כל ישראל במעמד הר סיני ועמדו על אמתתם בבירור ולמדום לבניהם דור אחר דור כיום הזה שכן ציום מרע"ה מפי הגבורה פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך וגו' והודעתם לבניך ולבני בניך אמנם גם מצד החקירה במופתים הלמודים יאמתו כל הענינים האלה ויוכרח היותם כן מכח הנמצאות ומשיגיהם אשר אנחנו רואים בעינינו ע"פ חכמת הטבע ההנדסה התכונה ושאר החכמות שמהם תלקחנה הקדמות אמיתיות אשר יולד מהן בירור הענינים האמיתיים האלה ואמנם לא נאריך עתה בזה אלא נציע ההקדמות לאמתם ונסדר הדברים על בורים כפי המסורת שבידינו והמפורסם בכל אומתנו.)

הכרח מציאותו: עוד צריך שידע שהמצוי הזה ית"ש הנה מציאותו מציאות מוכרח שא"א העדרו כלל:

היותו בלתי נתלה באחר: עוד צריך שידע שמציאותו ית' אינו תלוי בזולתו כלל אלא מעצמו הוא מוכרח המציאות:

פשיטותו: וכן צריך שידע שמציאותו ית' מציאות פשוט בלי הרכבה וריבוי כלל וכל השלימיות כלם נמצאים בו בדרך פשוט פי' כי הנה בנפש ימצאו כחות רבים שונים שכל א' מהם גדרו בפני עצמו ד"מ הזכרון כח א' והרצון כח אחר והדמיון כח אחר ואין א' מאלה נכנס בגדר חבירו כלל כי הנה גדר הזכרון גדר א' וגדר הרצון גדר אחר ואין הרצון נכנס בגדר הזכרון ולא הזכרון בגדר הרצון וכן כלם אך האדון ית"ש איננו בעל כחות שונים אעפ"י שבאמת יש בו ענינים שבנו הם שונים כי הרי הוא רוצה והוא חכם והוא יכול והוא שלם בכל שלימות אמנם אמתת מציאותו הוא ענין א' שכולל באמתתו וגדרו (פי' אמתת ענינו כי אין שייך גדר בו ית' אלא על צד היתר לשון) כל מה שהוא שלימות ונמצא שיש בו כל השלימיות לא כדבר נוסף על מהותו ואמתת ענינו אלא מצד אמתת ענינו בעצמה שכוללת באמתה כל השלימיות שא"א לענין ההוא מבלתי כל השלימיות מצד עצמו והנה באמת הדרך הזה רחוק מאד מהשגתנו וציורנו וכמעט שאין לנו דרך לבארו ומלות לפרשו כי אין ציורנו ודמיוננו תופס אלא ענינים מוגבלים בגבול הטבע הנברא ממנו ית' שזה מה שחושינו מרגישים ומביאים ציורו אל השכל ובבדואים הנה הענינים רבים ונפרדים אולם כבר הקדמנו שאמתת מציאותו ית' אינה מושגת ואין להקיש ממה שרואים בברואים על הבורא י"ת כי אין ענינם ומציאותם שוה כלל שנוכל לדין מזה על זה אבל זה גם כן מן הדברים הנודעים בקבלה כמ"ש

ומאומתים בחקירה ע"פ הטבע עצמו בחוקותיו ומשפטיו שא"א עכ"פ שלא ימצא מצוי אחד משולל מכל הטבע חוקות וגבוליו מכל העדר וחסרון מכל ריבוי והרכבה מכל יחס וערך ומכל מקרי הברואים שיהיה הוא הסבה האמיתית לכל הנמצאות ולכל המתילד בם כי זולת זה מציאות הנמצאות שאנו רואים והתמדתם היה בלתי אפשרי:

יחודו: וממה שצריך שידע עוד שהמצוי הזה ית"ש מוכרח שיהיה א' ולא יותר פי' שא"א שימצאו מצויים רבים שמציאותם מוכרח מעצמו אלא א' בלבד צריך שימצא במציאות המוכרח והשלם הזה ואם שימצאו נמצאים אחרים לא ימצאו אלא מפני שהוא ימציאם ברצונו ונמצאים כלם תלוים בו ולא מצוים מעצמם:

נמצא כלל הידיעות השרשיות האלה ו' והם: אמתת מציאותו ית' שלימותו הכרח המצאו היותו בלתי נתלה בזולתו פשיטותו ויחודו: